

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

**ZAWODY DEFICYTOWE
I NADWYŻKOWE
W 2011 ROKU**

(cz. I diagnostyczna)

Warszawa, 2012 r.

Opracowanie:

Wydział Analiz i Statystyki (AM)

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie
danych statystycznych w druku dozwolone
wyłącznie z podaniem źródła.

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. BEZROBOCIE WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI.....	5
1.1. Zarejestrowani bezrobotni według grup zawodów i specjalności w końcu 2011 roku.....	5
1.2. Napływ bezrobotnych według grup zawodów i specjalności w 2011 roku.....	8
2. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI	10
3. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE.....	12
3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o deficyt / nadwyżkę podaży siły roboczej	12
3.2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik deficytu / nadwyżki.....	15
4. SEKCJE DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI.....	18
5. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW.....	21
PODSUMOWANIE	37
TABLICA NAPŁYW BEZROBOTNYCH I OFERT PRACY ORAZ WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI DEFICYTU / NADWYŻKI W 2011 ROKU, LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W KOŃCU 2011 R. WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI W UKŁADZIE ALFABETYCZNYM.....	41

WSTĘP

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. nr 69 z 2008 r., poz. 415, art. 8, ust.1 pkt 3 i art. 9, ust.1 pkt 9) opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

W celu ujednolicenia zasad prowadzenia monitoringu, w Departamencie Rynku Pracy zostały opracowane zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, określające m.in. zakres sporządzania półrocznych i rocznych raportów powiatowych, wojewódzkich i raportu krajowego.

Dane liczbowe o bezrobociu oraz wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (ofertach pracy) opracowano posługując się nazwami grup lub zawodów i specjalności zgodnymi z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r., Nr 82, poz. 537).

Analizą objęto grupy wielkie (kod 1-cyfrowy) i zawody (kod 6-cyfrowy). Należy jednocześnie nadmienić, że opracowywane dotychczas raporty o zawodach deficytowych i nadwyżkowych wskazują, że bardzo często wśród osób bezrobotnych oraz ofert pracy w kategorii zawodów wyróżniali się tzw. "pozostali". Wynika to z faktu, że pracodawcy zgłaszając oferty pracy do urzędu pracy często nie są w stanie przyporządkować zakresu obowiązków poszukiwanego pracownika do konkretnego zawodu i wskazują na kategorię „pozostali”. Tym samym informacja o ofertach pracy w zestawieniu z informacją o osobach bezrobotnych, w postaci wskaźnika deficytu wskazywała przede wszystkim na kategorię „pozostali”, w których pojawiały się oferty pracy, lecz nie figurowały pod tym zawodem osoby bezrobotne. W celu uniknięcia nieudomówień w tablicach zamieszczonych w tekście przedstawiających ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie zostały zawarte zawody tzw. "pozostałe" czyli takie, których 2 ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 90. W tablicach zamieszczonych w tekście, przedstawiających ranking wg zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności

nie uwzględniono przypadków, gdy w 2011 r. nie zgłoszono ofert pracy ,nie zarejestrowano bezrobotnych lub w ewidencji w końcu 2011 r. nie było bezrobotnych i ofert pracy w danym zawodzie.

Z uwagi na fakt, że od 1 lipca 2010 r. obowiązuje nowa klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz nie ma jednoznacznego klucza przejścia pomiędzy nową klasyfikacją a poprzednio obowiązującą raport niniejszy dotyczy wyłącznie 2011 r., bez porównania (na poziomie grup wielkich i zawodów) do 2010 r.

Uwaga: ze względu na elektroniczną technikę zaokrągleń stosowaną przy zmianie jednostek miary pomiędzy tabelami w tekście a tablicą rozpoczynającą się na str. mogą nie zachodzić zgodności matematyczne.

Litera "s" w tabelach oznacza, że zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

1. Bezrobocie według grup zawodów i specjalności w 2011 roku

1.1 Zarejestrowani bezrobotni w końcu 2011 r.

Integralną częścią sprawozdawczości o rynku pracy jest statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności.

W końcu 2011 roku w ewidencji urzędów pracy znajdowało się 1 982 676 osób bezrobotnych, czyli o 27 970 osób więcej niż przed rokiem – względny wzrost bezrobocia wyniósł 1,4%.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 1 605 646 osób posiadało zawód (specjalność), co stanowiło **81,0% ogólnej liczby bezrobotnych**. W porównaniu do stanu z końca 2010 roku wśród bezrobotnych posiadających zawód odnotowano wzrost o 20 728 osób, tj. o 1,3%. Względny wzrost w tej subpopulacji był zatem nieco silniejszy niż odnotowany w analizowanym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (1,4%).

Populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu, tzw. "grupa bez zawodu" zwiększyła się o 7 242 osoby (tj. o 2,0%), z poziomu 369 788 osób w końcu 2010 r. do 377 030 osób w końcu 2011 r. Zwiększył się również, choć nieznacznie, udział bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych, z poziomu 18,9% w końcu 2010 r. do poziomu 19,0% w końcu 2011 r. W dalszym ciągu prawie **co piąty zarejestrowany bezrobotny nie posiada zawodu**.

Według klasyfikacji zawodów i specjalności najbardziej zagregowany poziom obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu **w końcu 2011 roku prawie co czwarty zarejestrowany w urzędzie pracy bezrobotny posiadał zawód zaliczany do grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (453 116 osób czyli 22,9% ogółu bezrobotnych)**. Na drugim miejscu pod względem udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych uplasowała się grupa pracownicy usług i sprzedawcy. Bezrobotni sklasyfikowani w tej grupie w liczbie 341 143 osób stanowili 17,2% ogółu bezrobotnych. Na trzecim miejscu znaleźli się bezrobotni z grupy technicy i inny średni personel (247 381 osób, tj. 12,5% ogółu bezrobotnych).

Najmniejszym udziałem w ogólnej liczbie bezrobotnych nieodmiennie charakteryzowała się grupa siły zbrojne – 1 002 osoby, czyli 0,1% ogółu zarejestrowanych.

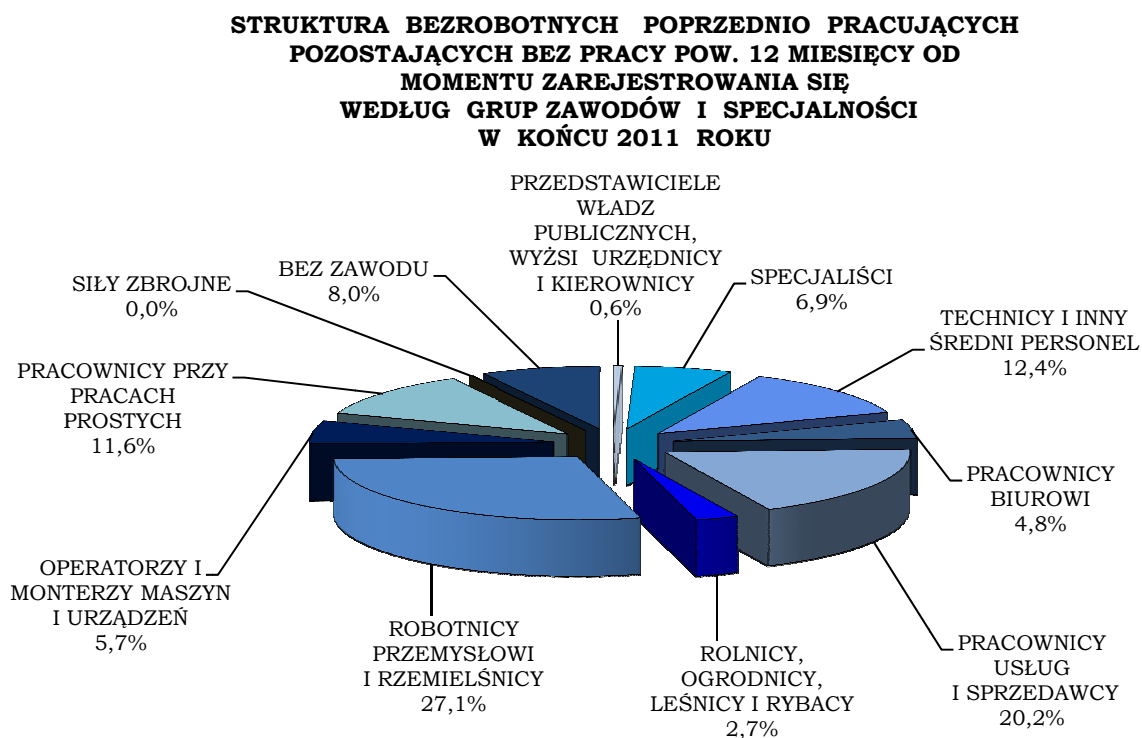
Tabela 1. Liczba bezrobotnych wg wielkich grup zawodów i specjalności w końcu 2011 roku

Grupy zawodów i specjalności	Liczba bezrobotnych ogółem	Ogółem zarejestrowani = 100%
OGÓŁEM	1 982 676	100,0
Przedstawiciele władz publicznych wyżsi urzędnicy i kierownicy	10 373	0,5
Specjaliści	172 998	8,7
Technicy i inny średni personel	247 381	12,5
Pracownicy biurowi	81 348	4,1
Pracownicy usług i sprzedawcy	341 143	17,2
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	40 300	2,0
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	453 116	22,9
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	90 816	4,6
Pracownicy przy pracach prostych	167 169	8,4
Siły zbrojne	1 002	0,1
Bez zawodu	377 030	19,0

Źródło: Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01

Co czwarty bezrobotny zarejestrowany w urzędzie pracy w końcu 2011 roku był osobą poprzednio pracującą i pozostającą bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się (544 046 osób tj. 27,4% ogółu bezrobotnych). Przy wzroście ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2011 roku w porównaniu do końca 2010 roku, wzrosła także liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji ponad rok od momentu zarejestrowania się, przy czym

względny wzrost był tutaj prawie 14-krotnie silniejszy niż odnotowany w ogólnej liczbie bezrobotnych (19,3% wobec 1,4%), co nie jest zjawiskiem korzystnym.

Można zauważyć, że zarówno w strukturze bezrobocia rejestrowanego ogółem, jak i w strukturze bezrobocia wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy, pewne grupy wielkie charakteryzują się wysokim udziałem. W końcu 2011 roku, 27,1% z ogólnej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących i pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się posiadało zawód z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 20,2% z grupy pracownicy usług i sprzedawcy, 12,4% z grupy technicy i inny średni personel, a 11,6% z grupy pracownicy przy pracach prostych.

Najwyższe odsetki bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy pow. 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się w ogólnej liczbie zarejestrowanych w danej grupie bezrobotnych poprzednio pracujących odnotowano w końcu 2011 roku w grupie rolników, ogrodników, leśników i rybaków (41,4%), pracowników przy pracach prostych (38,2%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (34,8%), pracowników usług i sprzedawców (34,7%), robotników przemysłowych i rzemieślników (34,6%). Najniższy był udział poprzednio pracujących pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się w grupie siły zbrojne (21,1%).

Tabela 2. Bezrobotni poprzednio pracujący, pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy wg wielkich grup zawodów i specjalności w końcu 2011 roku

Grupy zawodów i specjalności	Bezrobotni poprzednio pracujący, pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy		
	w liczbach bezwzględnych	w %	udział % do ogółem bezrobotnych poprz. pracujących w danej grupie
Ogółem	544 046	100,0	34,3
Przedstawiciele władz publicznych wyżsi urzędnicy i kierownicy	3 055	0,6	29,7
Specjaliści	37 356	6,9	30,1
Technicy i inny średni personel	67 635	12,4	34,5
Pracownicy biurowi	26 273	4,8	34,5
Pracownicy usług i sprzedawcy	109 935	20,2	34,7
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	14 672	2,7	41,4
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	147 293	27,1	34,6
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	30 741	5,7	34,8
Pracownicy przy pracach prostych	63 201	11,6	38,2
Siły zbrojne	160	0,0	21,1
Bez zawodu	43 725	8,0	29,2

Źródło: Załącznik nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

1.2. Napływ bezrobotnych wg grup zawodów i specjalności w 2011 roku

W 2011 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 2 591 458 osób, tj. o 14,8 % (o 450 506 osób) mniej niż w 2010 r.

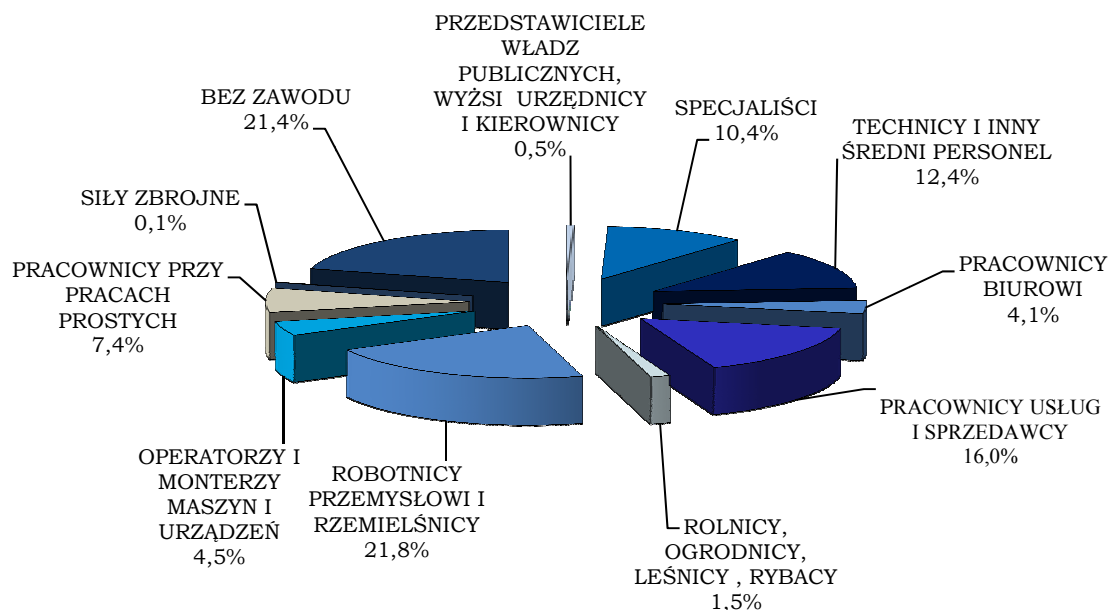
Spadek napływu wśród bezrobotnych posiadających zawód wyniósł 13,5% tj. 318 560 osób (z poziomu 2 355 282 osoby w 2010 r. do poziomu 2 036 722 osób w 2011 r.).

Jeszcze silniejszy spadek miał miejsce wśród bezrobotnych bez zawodu o 19,2% tj. o 131 946 osób (z poziomu 686 682 osoby do poziomu 554 736 osób).

Najwięcej bezrobotnych rejestrujących się w 2011 r. posiadało zawód zaliczany do grupy robotników przemysłowych i rzemieślników (565 035 osób, co stanowiło 21,8% napływu bezrobotnych w tym okresie). Grupa ta niezmiennie od lat plasuje się na pierwszym miejscu pod względem ilości rejestrujących się bezrobotnych.

Na przeciwległym biegunie znalazła się grupa siły zbrojne, o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich. Jej udział w napływie wyniósł w 2011 r. 0,1% i porównaniu do sytuacji sprzed roku nie uległ zmianie.

**STRUKTURA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI
W 2011 ROKU**

Oprócz grupy wielkiej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, istotny udział w ogólnym napływie odnotowano też w grupach: pracownicy usług i sprzedawcy (16% ogólnej liczby rejestrujących się bezrobotnych, 415 315 osób), technicy i inny średni personel (12,4%, 320 438 osób) oraz specjaliści (10,4% tj. 268 883 osoby). Natomiast poza grupą siły zbrojne, nieznaczny udział w ogólnym napływie dotyczył też grupy przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (0,5%, czyli 13 485 osób).

Tabela 3. Napływ bezrobotnych według wielkich grup zawodów i specjalności w 2011 roku

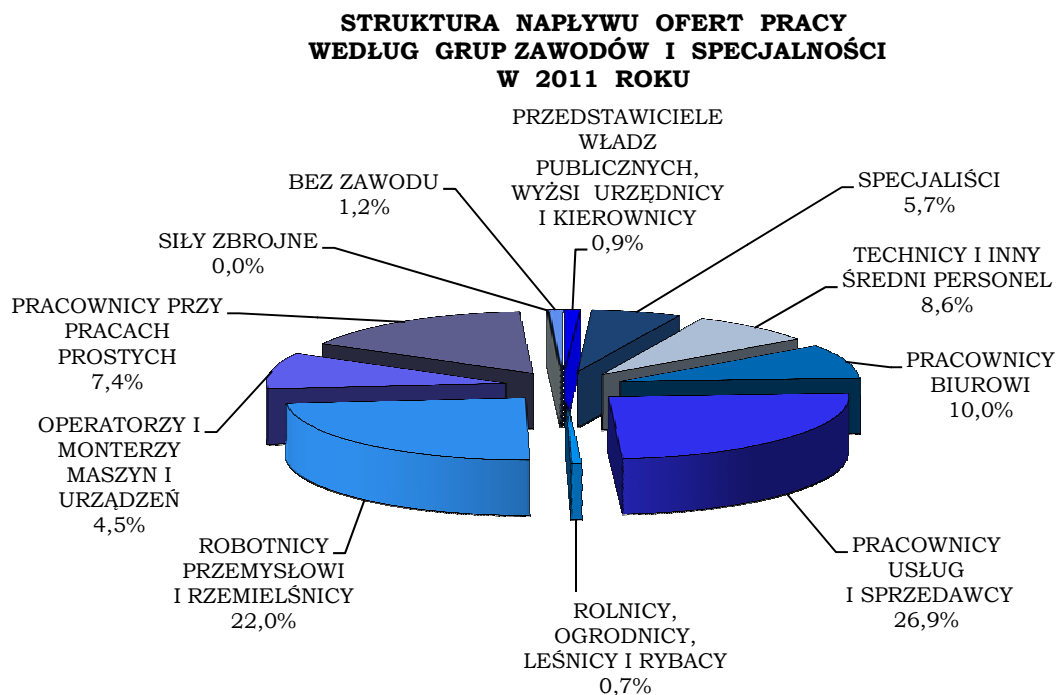
Grupy zawodów i specjalności	Napływ bezrobotnych w liczbach bezwzględnych	Ogółem nowozarejestrowani = 100%
OGÓŁEM	2 591 458	100,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	13 485	0,5
Specjaliści	268 883	10,4
Technicy i inny średni personel	320 438	12,4
Pracownicy biurowi	105 115	4,1
Pracownicy usług i sprzedawcy	415 315	16,0
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	38 963	1,5
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	565 035	21,8
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	115 402	4,5
Pracownicy przy pracach prostych	192 295	7,4
Siły zbrojne	1 791	0,1
Bez zawodu	554 736	21,4

Źródło: Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01

2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów i specjalności

W 2011 roku do urzędów pracy zgłoszonych zostało 733 425 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 273 035 wolnych miejsc pracy mniej (o 27,1%) niż w 2010 r.

Spadek liczby wolnych miejsc pracy w porównywanym okresie dotyczył zarówno ofert dla osób posiadających zawód, jak i dla osób bez zawodu. Spadek ofert dla osób z zawodem wyniósł 272 695 ofert tj. 27,3% (z 997 249 ofert w 2010 roku do 722 554 ofert w 2011 roku). Natomiast spadek wolnych miejsc pracy dla osób bez zawodu był zdecydowanie słabszy i wyniósł jedynie 340 ofert, tj. 3,7% (z 9 211 ofert w 2010 roku do 8 871 ofert w 2011 roku).

Pracownicy usług i sprzedawcy byli grupą, w której zgłoszono najwięcej miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2011 roku - prawie 1/3 ogólnej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w tym czasie (26,9% tj. 197 536 ofert).

Znaczną liczbę ofert pracy zgłoszono także dla grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (22,0%, czyli 161 438 ofert) oraz dla grupy pracownicy przy pracach prostych (15,2%, tj. 111 429 ofert). Były to również grupy o największym udziale procentowym w ogólnej liczbie ofert pracy w końcu omawianego okresu.

Niezmiennie grupą wielką o najmniejszym, niemal zerowym, udziale w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy była grupa siły zbrojne, w której w 2011 roku zgłoszono zaledwie 65 ofert pracy.

Należy zauważyć, że liczba wolnych miejsc pracy wykazana w załączniku 3 pozostaje niższa niż wynikająca z danych wykazanych w sprawozdaniu MPiPS-01 o rynku pracy (zsumowanych za cały rok), gdyż jest ona skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy, które pracodawcy anulowali.

Tabela 4. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji według wielkich grup zawodów i specjalności zgłoszone w 2011 roku i w końcu 2011 roku

Grupy zawodów i specjalności	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2011 roku		Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w końcu I półrocza 2011 roku	
	w liczbach bezwzględnych	w %	w liczbach bezwzględnych	w %
OGÓŁEM	733 425	100,0	22 010	100,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6 403	0,9	225	1,0
Specjaliści	42 040	5,7	1 361	6,2
Technicy i inny średni personel	63 060	8,6	2 262	10,3
Pracownicy biurowi	73 448	10,0	1 119	5,1
Pracownicy usług i sprzedawcy	197 536	26,9	4 555	20,7
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	5 062	0,7	77	0,3
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	161 438	22,0	5 270	23,9
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	64 073	8,7	2 833	12,9
Pracownicy przy pracach prostych	111 429	15,2	4 000	18,2
Siły zbrojne	65	0,0	0	0,0
Bez zawodu	8 871	1,2	308	1,4

Źródło: Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01

Zestawienie informacji o liczbie osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych z informacjami o liczbie wolnych miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych grup wskazuje, że:

- ❖ w grupach, w których odnotowuje się największe napływy bezrobotnych, tj. „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, czy „pracownicy usług i sprzedawcy” występuje także największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Udział w/w grup wielkich w ogólnym napływie w 2011 roku wyniósł odpowiednio 21,8% i 16,0%, a udział w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy 22,0% i 26,9%. Na uwagę zasługuje fakt wyższego udziału w zgłoszonych ofertach, ofert dla pracowników z grupy wielkiej

pracownicy usług i sprzedawcy od ofert dla pracowników z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pomimo, że w strukturze napływu bezrobotnych sytuacja jest odwrotna.

- ❖ podobnie biorąc pod uwagę strukturę wolnych miejsc pracy pozostających w ewidencji urzędów pracy w końcu 2011 roku, największy udział w ogólnej liczbie wolnych miejsc pracy przypadają na zawody zaliczane do grupy wielkiej robotników przemysłowych i rzemieślników (23,9% ogółu) oraz pracowników usług i sprzedawców (20,7% ogólnej liczby ofert). Powyższe grupy charakteryzują się jednocześnie największym udziałem w ogólnej liczbie bezrobotnych wg stanu w końcu omawianego okresu (odpowiednio 22,9% oraz 17,2%). Świadczyć to może o niedopasowaniu zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców do kwalifikacji posiadanych przez bezrobotnych w tych grupach.

3. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o deficyt / nadwyżkę podaży siły roboczej

Poprzez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Poprzez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do obliczenia deficytu (nadwyżki) podaży siły roboczej w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$N^k = B^k - O^k$$

gdzie:

B - to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku,

O - to liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danego roku.

W skali kraju porównanie liczby zgłoszonych ofert z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych wskazuje na istnienie nadwyżki siły roboczej, przy czym sytuacja wykazuje duże zróżnicowanie zarówno terytorialne, jak i ze względu na zawody.

Podobnie, jak w latach poprzednich, również w omawianym okresie zdecydowanie na pierwszym miejscu pod względem poziomu deficytu siły roboczej uplasował się

zawód robotnika gospodarczego, a więc zawód nie wymagający zbyt wysokich umiejętności.

Ranking 30 zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu, czyli przewadze liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy nad liczbą bezrobotnych, prezentuje tabela 5.

Na marginesie należy zauważyć, że wśród zawodów deficytowych znalazły się takie zawody, jak spawacz metodą MAG, MIG czy TIG. Były więc to zawody, w których praca wymaga znajomości nowoczesnych technologii. Z drugiej strony zawód spawacza ręcznego gazowego czy spawacza ręcznego łukiem elektrycznym, czyli zawody wymagające mniejszych umiejętności, były zawodami nadwyżkowymi. W rankingu 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika deficytu znalazło się 10 zawodów z grupy wielkiej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

Tabela 5. Ranking 30 zawodów wg deficytu podaży siły roboczej w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik deficytu podaży siły roboczej
515303	Robotnik gospodarczy	-33 978
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-6 861
524404	Telemarketer	-5 356
332203	Przedstawiciel handlowy	-4 244
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	-3 767
341202	Opiekun osoby starszej S	-3 538
721204	Spawacz metodą MAG	-3 198
711501	Cieśla S	-2 883
411004	Technik prac biurowych S	-2 486
711404	Zbrojarz	-2 276
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	-1 954
411003	Pracownik kancelaryjny	-1 935
711601	Brukarz	-1 928
811104	Operator koparki	-1 680
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	-1 625
721205	Spawacz metodą MIG	-1 543
241202	Doradca finansowy	-1 458
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	-1 168
332101	Agent ubezpieczeniowy	-1 093
524302	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	-1 084
811105	Operator koparko – ładowarki	-999
721206	Spawacz metodą TIG	-997
712202	Głazurnik	-927
524902	Doradca klienta	-904
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	-864
741103	Elektryk S	-848
712303	Tynkarz	-776
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	-774
132301	Kierownik budowy	-634
712301	Monter ociepleń budynków	-603

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Pod względem poziomu wskaźnika nadwyżki podaży siły roboczej zdecydowanie na czołowych miejscach (niezmiennie na przestrzeni ostatnich 6 lat) plasują się zawody: sprzedawcy, technika ekonomisty, ślusarza i technika mechanika.

Ranking 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym poziomie nadwyżki, czyli przewadze liczby bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy, prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Ranking 30 zawodów wg wskaźnika nadwyżki podaży siły roboczej /przewaga bezrobotnych nad wolnymi miejscami pracy/ w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik nadwyżki podaży siły roboczej
522301	Sprzedawca S	145 490
331403	Technik ekonomista S	51 863
722204	Ślusarz S	46 502
311504	Technik mechanik S	33 488
753105	Krawiec S	31 245
711202	Murarz S	29 474
512001	Kucharz S	28 395
263102	Ekonomista	22 565
512002	Kucharz małej gastronomii S	20 824
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	20 403
514101	Fryzjer S	19 030
751204	Piekarz S	18 796
752205	Stolarz S	18 595
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	18 263
723105	Mechanik samochodów osobowych	18 112
931301	Robotnik budowlany	18 067
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	17 695
235107	Pedagog	17 653
753303	Szwaczka	16 280
751201	Cukiernik S	16 083
311204	Technik budownictwa S	14 405
522305	Technik handlowiec S	14 165
314207	Technik rolnik S	13 686
242217	Specjalista administracji publicznej	13 550
722314	Tokarz w metalu	13 355
351203	Technik informatyk S	11 533
432103	Magazynier	11 488
513101	Kelner S	10 976
713102	Malarz budowlany	9 240
613003	Rolnik S	8 483

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Zauważyć należy, że wiele z wymienionych w rankingu zawodów od lat pozostaje nadwyżkowe, a nawet wskaźnik nadwyżki zwiększa się, jak w przypadku

sprzedawcy, ale w większości wystąpił spadek nadwyżki w porównywanym okresie, (m.in. ślusarz, technik mechanik, krawiec, murarz, stolarz czy malarz budowlany).

Spośród zawodów wymagających wykształcenia wyższego niezmiennie od lat nadwyżkowy pozostaje zawód ekonomisty, pedagoga oraz specjalisty administracji publicznej, co z pewnością wiąże się z faktem niedopasowania struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy. Niemniej jednak podkreślić należy, że w tych zawodach w 2011 roku w odniesieniu do 2009 roku wskaźnik nadwyżki podaży siły roboczej uległ zmniejszeniu, najbardziej w zawodzie ekonomisty.

3.2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności deficytu / nadwyżki

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodzie k zastosowano wzór:

$$W^k = \frac{O^k}{B^k}$$

gdzie:

O^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku,

B^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W^k > 1,1$ to zawody deficytowe

W 2011 roku równowagę pomiędzy napływem bezrobotnych i ofert pracy w danym zawodzie odnotowano w 154 zawodach, a w kolejnych 418 zanotowano deficyt, czyli przewagę zgłoszonych ofert pracy nad liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Pomijając 143 zawody, w których nie zanotowano napływu bezrobotnych i ofert pracy, w pozostałych napływ bezrobotnych zdecydowanie przewyższał napływ ofert pracy, w tym w 352 zawodach zanotowano wyłącznie napływ bezrobotnych, a do urzędu pracy nie zgłoszono żadnej oferty pracy w tym zawodzie.

Zawodem o zdecydowanie najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku był zawód pielęgniarstwa specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej z grupy wielkiej specjalności. Natomiast prawie 6 - krotny spadek

wskaźnika w porównywanym okresie wystąpił w zawodzie urzędnik podatkowy (z poziomu 58,11 w 2009 roku do poziomu 9,73 w 2011 roku).

W rankingu zawodów najbardziej deficytowych znalazły się także zawody, takie jak: spawacz metodą MIG (wskaźnik 14,08), spawacz metodą MAG (wskaźnik 9,00), spawacz metodą TIG (wskaźnik 8,98), opiekun osoby starszej ze wskaźnikiem 8,31, czy monter urządzeń energii odnawialnej (wskaźnik 6,55).

Tabela 7. Ranking 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu zawodów w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
222213	Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej	100,00
221260	Lekarz – rehabilitacja medyczna	27,50
221247	Lekarz – okulistyka	20,00
721205	Spawacz metodą MIG	14,08
912902	Czyściciel dywanów	14,00
132201	Kierownik działu wydobywania	13,00
221235	Lekarz – medycyna ratunkowa	13,00
133006	Kierownik rozwoju technologii telekomunikacyjnych	10,50
335203	Urzędnik podatkowy	9,73
932904	Patroszacz ryb	9,38
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	9,28
721204	Spawacz metodą MAG	9,00
721206	Spawacz metodą TIG	8,98
713104	Szpachlarz	8,43
341202	Opiekun osoby starszej S	8,31
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,22
912901	Czyściciel basenów pływackich	8,00
221202	Lekarz – anestezjologia i intensywna terapia	8,00
712301	Monter ociepleń budynków	7,85
235303	Lektor języka hiszpańskiego	7,33
811110	Operator spycharki	7,02
221244	Lekarz – neurologia	7,00
221255	Lekarz – położnictwo i ginekologia	7,00
235306	Lektor języka włoskiego	7,00
741104	Elektryk budowlany	6,97
311913	Technik gazownictwa	6,67
712614	Monter urządzeń energii odnawialnej	6,55
411003	Pracownik kancelaryjny	6,03
524201	Demonstrator wyrobów	6,00
221254	Lekarz – pediatria	6,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

W 2011 roku wystąpiły 52 zawody max. deficytowe, w których zgłoszono wolne miejsca pracy, ale nie odnotowano napływu bezrobotnych. W porównaniu do roku 2009 liczba zawodów maksymalnie deficytowych zwiększyła się ponad 2-krotnie (w 2009 było ich 24). Na liście takich zawodów ok. 30% w 2011 roku stanowiły zawody z szeroko rozumianej grupy „zawodów medycznych” wśród których

wymienić należy: lekarzy radiologii i diagnostyki obrazowej, lekarzy reumatologii, lekarzy onkologii klinicznej, lekarzy seksuologii, lekarzy diabetologii, lekarzy endokrynologii, geriatrici, oraz pielęgniarki specjalistki pielęgniarstwa w ochronie zdrowia pracujących czy pielęgniarki specjalistki pielęgniarstwa geriatrycznego. Należy jednak zauważyć, że do zawodów maksymalnie deficytowych w zdecydowanej większości przypadków zaliczone zostały zawody o znikomej ilości ofert pracy (od 1 do 11 w 2011 r.). Wyjątek stanowi zawód kierownika ruchu w zakładzie górniczym, w którym to zawodzie w omawianym okresie zgłoszono 55 ofert pracy. W 2011 roku nadwyżkę napływu bezrobotnych nad napływem ofert odnotowano w 1 880 zawodach. Z liczby tej w 352 zawodach wskaźnik intensywności nadwyżki był maksymalny, co oznacza, że w zawodach tych nie zgłoszono wolnych miejsc pracy, podczas gdy zanotowano napływ bezrobotnych.

Tabela 8. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
263304	Politolog	0,0008
731805	Przedzarc	0,0009
331402	Technik agrobiznesu S	0,0013
264303	Filolog – filologia polska	0,0014
263306	Teolog	0,0014
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0015
314404	Technik technologii żywności – cukrownictwo	0,0018
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0021
311928	Technik transportu kolejowego S	0,0026
314412	Technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie	0,0031
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0034
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0035
835003	Marynarz statku morskiego	0,0036
422402	Technik hotelarstwa S	0,0038
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,0040
263302	Historyk	0,0044
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0044
314207	Technik rolnik S	0,0045
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0045
314413	Technik technologii żywności – przetwórstwo owocowo-warzywne	0,0046
314204	Technik hodowca zwierząt	0,0055
263204	Socjolog	0,0058
331403	Technik ekonomista	0,0064
311932	Technik włókiennik S	0,0065
264301	Filolog – filologia klasyczna	0,0066
141102	Kierownik hostelu / motelu	0,0068
263203	Kulturoznawca	0,0068
314416	Technik technologii żywności – przetwórstwo zbożowe	0,0069
211402	Geograf	0,0074
541304	Policjant służby prewencji	0,0075

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Wśród zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2011 roku zdecydowanie na pierwszym miejscu znalazł się zawód filozofa, w którym napływ bezrobotnych wyniósł 1 070 osób. Bardzo duży napływ bezrobotnych odnotowano także w takich zawodach, jak: operator pociągowy (napływ 305 osób), garbarz skór bez włosa (napływ 278 osób) technik mechanik okrętowy (napływ 263 osoby), flisak-retman (226 osób), operator urządzeń przemysłu tytoniowego (220 osób), nawigator lotniczy (168 osób) czy mechanik okrętowy (157 osób).

Ponadto w 220 zawodach nadwyżkowych liczba ofert pracy była tak niska w stosunku do napływu bezrobotnych, że wskaźnik intensywności nadwyżki był niższy lub równy 0,05. Dotyczyło to m.in.: politologów (napływ 6 361 osób bezrobotnych przy 5 ofertach pracy), techników agrobiznesu (napływ 3 986 osób przy 5 ofertach pracy), przedsiębiorcy (napływ 2 113 osób przy 2 ofertach pracy), filologów-filologia polska (napływ 2 923 osoby przy 4 ofertach pracy), czy techników różnych specjalności, takich jak: technik żywienia i gospodarstwa domowego (napływ 17 721 osób przy 26 ofertach), technik technologii żywności – cukrownictwo (napływ 570 osób przy 1 ofercie pracy), technik transportu kolejowego (napływ 762 osoby przy 2 ofertach pracy), czy technik hotelarstwa (8 350 osób przy 32 ofertach).

4. Sekcje deficytowe i nadwyżkowe wg Polskiej Klasyfikacji Działalności

Uwzględniając sekcje¹ Polskiej Klasyfikacji Działalności najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2011 roku zgłoszonych zostało w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 122 180 wolnych miejsc pracy, co stanowiło 16,7% ogółu zgłoszonych w tym okresie wolnych miejsc pracy oraz w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle – 112 761 wolnych miejsc pracy (15,4% ogółu).

Do pozostałych sekcji, w których zgłoszono znaczną liczbę wolnych miejsc pracy zaliczyć należy administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 95 864 wolnych miejsc pracy (13,1% ogółu) oraz budownictwo (94 887 ofert, tj. 12,9% ogółu). We wszystkich 21 sekcjach PKD odnotowano w 2011 roku przewagę liczby bezrobotnych poprzednio pracujących nad liczbą wolnych miejsc pracy.

¹ Sekcje PKD zgodne z nową klasyfikacją działalności wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. nr 251 poz. 1885)

Tabela 9. Sekcje deficytowe i nadwyżkowe wg PKD w 2011 roku

Nazwa sekcji	Napływ bezrobotnych poprzednio pracujących w 2011 roku	Wolne miejsca pracy zgłoszone w 2011 roku	Deficyt (-)/nadwyżka podaży siły roboczej	Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) siły roboczej
Ogółem	2 025 289	733 425	1 291 864	0,3621
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	47 587	9 540	38 047	0,2005
Górnictwo i wydobywanie	5 324	1 294	4 030	0,2431
Przetwórstwo przemysłowe	391 682	122 180	269 502	0,3119
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4 960	1 486	3 474	0,2996
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	18 359	7 136	11 223	0,3887
Budownictwo	194 982	94 887	100 095	0,4866
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	339 499	112 761	226 738	0,3321
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	62 162	25 923	36 239	0,4170
Transport i gospodarka magazynowa	53 212	28 017	25 195	0,5265
Informacja i komunikacja	12 655	9 535	3 120	0,7535
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23 011	15 708	7 303	0,6826
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16 676	8 066	8 610	0,4837
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	46 355	27 588	18 767	0,5951
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	90 067	82 705	7 362	0,9183
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	112 268	95 864	16 404	0,8539
Edukacja	49 797	25 898	23 899	0,5201
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	45 045	28 526	16 519	0,6333
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	25 576	13 967	11 609	0,5461
Pozostała działalność usługowa	132 732	21 920	110 812	0,1651
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	4 931	352	4 579	0,0714
Organizacje i zespoły eksterytorialne	266	72	194	0,2707

Źródło: Załącznik nr 2 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS –01

Do sekcji o największej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy w omawianym okresie należały takie sekcje, jak:

- przetwórstwo przemysłowe (poziom nadwyżki napływu bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert wyniósł 269 502);
- handel hurtowy i detaliczny (poziom nadwyżki 226 738);
- pozostała działalność usługowa (poziom nadwyżki 110 812);
- budownictwo (poziom nadwyżki 100 095).

Z kolei do sekcji o najmniejszej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby wolnych miejsc pracy) w omawianym okresie zaliczono sekcje:

- organizacje i zespoły eksterytorialne (poziom nadwyżki bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert wyniósł 194);
- informacja i komunikacja (poziom nadwyżki 3 120);
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną itd. (poziom nadwyżki 3 474);
- górnictwo i wydobywanie (poziom nadwyżki 4 030);
- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników itd. (poziom nadwyżki 4 579).

Wskaźnikiem, który mierzy również, jak istotna była przewaga, a nie tylko czy miała miejsce jest wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki. W oparciu o ten wskaźnik tylko dwie sekcje można uznać za bliskie deficytu, choć również w nich wystąpiła przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy. Była ona jednak nie na tyle istotna, że zgodnie z przyjętymi założeniami można mówić o wystąpieniu równowagi. Dotyczyło to sekcji działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (wskaźnik intensywności osiągnął poziom 0,9183) oraz sekcji administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (wskaźnik intensywności osiągnął poziom 0,8539).

Do sekcji generującej w największym stopniu nadwyżkę siły roboczej w 2011 roku należała sekcja gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (wskaźnik nadwyżki – 0,0714), w której napływ bezrobotnych był 15 - krotnie wyższy od napływu ofert.

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według województw

W celu zapewnienia możliwości porównań pomiędzy poszczególnymi województwami przyjęto jako istotniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) siły roboczej w poszczególnych zawodach. W oparciu o ten wskaźnik wybrano z każdego województwa 15 zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Województwo dolnośląskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
961301	Robotnik oczyszczania miasta	58,00
524201	Demonstrator wyrobów	33,00
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	25,00
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	23,00
813130	Operator urządzeń granulujących	20,00
711902	Monter reklam	18,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	17,50
721205	Spawacz metodą MIG	16,50
721204	Spawacz metodą MAG	14,73
341202	Opiekun osoby starszej S	12,22
122301	Kierownik do spraw rozwoju produktu	12,00
721206	Spawacz metodą TIG	11,60
233024	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	11,00
232004	Nauczyciel przedmiotów zawodowych medycznych	10,00
932903	Liczarz	10,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie dolnośląskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0026
314207	Technik rolnik S	0,0032
264303	Filolog – filologia polska	0,0035
422402	Technik hotelarstwa S	0,0039
314205	Technik ogrodnik S	0,0046
311924	Technik technologii odzieży S	0,0058
263102	Ekonomista	0,0061
213205	Inżynier rolnictwa	0,0062
331403	Technik ekonomista S	0,0062
633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0064
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0086
263302	Historyk	0,0093
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0106
311410	Technik mechatronik S	0,0108
711103	Renowator zabytków architektury S	0,0110

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie dolnośląskim

Województwo kujawsko-pomorskie

**Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów
wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
721206	Spawacz metodą TIG	72,00
721205	Spawacz metodą MIG	31,67
941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	17,50
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	17,00
721204	Spawacz metodą MAG	15,47
311909	Technik automatyk	13,50
311602	Technik przetwórstwa tworzyw sztucznych	12,00
332101	Agent ubezpieczeniowy	11,13
341202	Opiekun osoby starszej S	11,00
932904	Patroszaczy ryb	11,00
235915	Wykładowca na kursach (edukator, trener)	10,00
524101	Modelka / model prezentacji ubiorów	10,00
811110	Operator spycharki	9,33
242204	Audytor	9,00
821904	Monter wyrobów tekstylnych, z tektury i pokrewnych materiałów	9,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim

**Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów
wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
422402	Technik hotelarstwa S	0,0019
331402	Technik agrobiznesu S	0,0026
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0043
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0052
314207	Technik rolnik S	0,0081
611403	Rolnik upraw mieszanych	0,0085
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,0087
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0104
422301	Operator centrali telefonicznej	0,0109
213106	Biotechnolog	0,0111
331403	Technik ekonomista S	0,0114
241306	Specjalista do spraw finansów	0,0124
314301	Technik leśnik S	0,0127
311603	Technik technologii chemicznej S	0,0132
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0133

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim

Województwo lubelskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
441402	Archiwista zakładowy	47,00
335203	Urzędnik podatkowy	23,00
311305	Technik elektryk samochodowy	17,00
311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	15,50
411003	Pracownik kancelaryjny	13,50
331103	Pośrednik finansowy	11,00
753403	Tapicer meblowy	9,60
261903	Asystent sędziego	9,00
311909	Technik automatyk	8,00
333203	Organizator imprez sportowych	8,00
722305	Operator maszyn i urządzeń do produkcji łożysk tocznych	7,75
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	7,08
524402	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	7,00
811110	Operator spycharki	7,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	6,88

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubelskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych grup zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0018
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0028
213205	Inżynier rolnictwa	0,0030
422402	Technik hotelarstwa S	0,0031
314207	Technik rolnik S	0,0038
331403	Technik ekonomista S	0,0044
422103	Technik obsługi turystycznej S	0,0052
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0054
314205	Technik ogrodnik S	0,0058
613003	Rolnik S	0,0070
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0073
263102	Ekonomista	0,0080
311504	Technik mechanik S	0,0082
314301	Technik leśnik S	0,0089
441203	Listonosz	0,0102

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubelskim

Województwo lubuskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
921301	Pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	40,00
242204	Audytor	25,00
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	17,00
311909	Technik automatyk	16,00
532102	Opiekun medyczny S	15,00
721203	Operator zgrzewarek	14,00
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	13,83
335203	Urzędnik podatkowy	13,00
961301	Robotnik oczyszczania miasta	13,00
611310	Ogrodnik – uprawy pod osłonami	11,57
612107	Hodowca zwierząt futerkowych	10,00
812202	Operator urządzeń do emaliowania	10,00
815702	Pracownik pralni chemicznej	10,00
818102	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	9,47
411003	Pracownik kancelaryjny	9,14

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubuskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0033
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0033
331403	Technik ekonomista S	0,0038
263204	Socjolog	0,0062
311922	Technik technologii drewna S	0,0069
314205	Technik ogrodnik S	0,0070
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0072
633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0078
314207	Technik rolnik S	0,0080
314301	Technik leśnik S	0,0087
331402	Technik agrobiznesu S	0,0088
263102	Ekonomista	0,0106
311924	Technik technologii odzieży S	0,0109
422103	Technik obsługi turystycznej S	0,0115
263504	Specjalista pracy socjalnej	0,0116

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubuskim

Województwo łódzkie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
333401	Agent do spraw pozyskiwania gruntów pod nieruchomości	70,00
812114	Operator urządzeń walcowni	31,00
721206	Spawacz metodą TIG	27,00
712902	Monter suchej zabudowy	22,00
421203	Pracownik kolektury	15,00
811110	Operator spycharki	13,00
341202	Opiekun osoby starszej S	12,62
311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	12,00
961303	Zamiatacz	10,00
524403	Sprzedawca na telefon	9,67
244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	9,46
811104	Operator koparki	9,41
335203	Urzędnik podatkowy	9,33
311507	Technik mechanik – konserwator urządzeń dźwigowych	9,00
323002	Bioenergoterapeuta	9,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie łódzkim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0031
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0040
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0044
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0044
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0048
311924	Technik technologii odzieży S	0,0054
314205	Technik ogrodnik S	0,0057
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0069
263102	Ekonomista	0,0071
611104	Rolnik upraw polowych	0,0071
633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0077
721102	Formierz odlewnik	0,0082
213105	Biolog	0,0084
214919	Inżynier włókiennik	0,0086
331403	Technik ekonomista S	0,0090

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie łódzkim

Województwo małopolskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
411003	Pracownik kancelaryjny	34,00
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	23,40
721205	Spawacz metodą MIG	22,00
811110	Operator spycharki	13,67
235915	Wykładowca na kursach (edukator, trener)	13,00
311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	13,00
341202	Opiekun osoby starszej S	12,28
721206	Spawacz metodą TIG	11,83
441101	Pomocnik biblioteczny	11,00
232001	Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	10,27
335102	Funkcjonariusz straży granicznej	10,00
712301	Monter ociepleń budynków	10,00
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	9,14
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	9,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,86

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie małopolskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
422402	Technik hotelarstwa S	0,0012
311924	Technik technologii odzieży S	0,0020
263304	Politolog	0,0023
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0035
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0048
263203	Kulturoznawca	0,0051
753605	Obuwnik przemysłowy	0,0060
731809	Tkacz	0,0067
263302	Historyk	0,0068
816029	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	0,0075
213204	Inżynier ogrodnictwa	0,0076
331403	Technik ekonomista S	0,0078
621002	Robotnik leśny	0,0092
213207	Inżynier zootechniki	0,0094
311410	Technik mechatroniki S	0,0095

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie małopolskim

Województwo mazowieckie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
242104	Negocjator biznesowy	70,00
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	49,00
921403	Pomocniczy robotnik w gospodarstwie sadowniczym	37,00
712301	Monter ociepleń budynków	35,50
961301	Robotnik oczyszczania miasta	22,00
311606	Technik zabezpieczeń przeciwkorozyjnych	20,00
713104	Szpachlarz	20,00
812203	Operator urządzeń do nakładania powłok galwanicznych	17,00
721206	Spawacz metodą TIG	16,11
333903	Promotor marki (trendsetter)	15,00
962201	Pracownik prac dorywczych	14,33
721204	Spawacz metodą MAG	12,10
721205	Spawacz metodą MIG	11,58
335203	Urzędnik podatkowy	11,00
921501	Pomocniczy robotnik leśny	10,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie mazowieckim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0014
331402	Technik agrobiznesu S	0,0019
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0024
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0024
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0025
314207	Technik rolnik S	0,0036
213205	Inżynier rolnictwa	0,0037
331403	Technik ekonomista S	0,0044
311603	Technik technologii chemicznej S	0,0053
312204	Mistrz produkcji w przemyśle elektronicznym	0,0061
311509	Technik mechanik obróbki skrawaniem	0,0064
722309	Operator obrabiarek zespołowych	0,0066
721209	Zgrzewacz	0,0070
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0070
343204	Plastyk S	0,0072

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie mazowieckim

Województwo opolskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	53,00
814208	Operator wtryskarki	36,50
821305	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego	34,86
721205	Spawacz metodą MIG	33,67
751504	Klasyfikator jaj, drobiu i pierza	30,00
232004	Nauczyciel przedmiotów zawodowych medycznych	27,00
752309	Tartacznik	23,00
331103	Pośrednik finansowy	20,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	19,29
721204	Spawacz metodą MAG	18,00
524404	Telemarketer	17,15
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	15,25
815702	Pracownik pralni chemicznej	14,00
812106	Operator maszyn i urządzeń metalurgicznych S	13,50
311405	Kontroler jakości wyrobów elektronicznych	12,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
314207	Technik rolnik S	0,0025
331403	Technik ekonomista S	0,0045
613003	Rolnik S	0,0047
263102	Ekonomista	0,0080
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0082
263204	Socjolog	0,0147
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0154
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0156
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0158
611309	Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	0,0175
235107	Pedagog	0,0179
213105	Biolog	0,0217
234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0235
311924	Technik technologii odzieży S	0,0235
422301	Operator centrali telefonicznej	0,0250

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim

Województwo podkarpackie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
811110	Operator spycharki	35,33
343701	Tancerz S	32,00
811407	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	21,00
411003	Pracownik kancelaryjny	16,78
713104	Szpachlarz	14,00
941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	13,33
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	11,00
311907	Serwisant urządzeń medycznych	10,00
711902	Monter reklam	10,00
811104	Operator koparki	9,69
311909	Technik automatyk	9,00
815501	Operator agregatów natryskowych	8,50
811106	Operator ładowarki	8,17
314102	Laborant biochemiczny	8,00
343203	Florysta S	8,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
311924	Technik technologii odzieży S	0,0015
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0017
263204	Socjolog	0,0018
213205	Inżynier rolnictwa	0,0025
264303	Filolog – filologia polska	0,0045
611104	Rolnik upraw polowych	0,0048
422402	Technik hotelarstwa S	0,0053
713101	Malarz - tapeciarz S	0,0053
331403	Technik ekonomista S	0,0055
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0057
314407	Technik technologii żywności – produkcja piekarsko-ciastkarska	0,0064
731802	Dziemięciarz	0,0069
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0079
314205	Technik ogrodnik S	0,0082
263203	Kulturoznawca	0,0082

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim

Województwo podlaskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
961301	Robotnik oczyszczania miasta	32,00
411003	Pracownik kancelaryjny	27,29
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	19,86
721205	Spawacz metodą MIG	19,00
961201	Sortowacz surowców wtórnych	19,00
522202	Kierownik stoiska w markecie	13,00
962106	Kolporter	13,00
753102	Gorseciarka	12,40
235904	Nauczyciel bibliotekarz	11,00
431202	Pracownik do spraw ubezpieczeń	10,80
813111	Operator urządzeń do produkcji chemikaliów nieorganicznych	10,00
421403	Windykator	9,25
713104	Szpachlarz	8,50
234112	Nauczyciel muzyki w szkole podstawowej	8,00
721206	Spawacz metodą TIG	7,50

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
311924	Technik technologii odzieży S	0,0031
331403	Technik ekonomista S	0,0035
261906	Prawnik legislator	0,0037
422402	Technik hotelarstwa S	0,0044
731809	Tkacz	0,0044
314207	Technik rolnik S	0,0049
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0067
000000	bez zawodu	0,0073
821111	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	0,0077
311932	Technik włókiennik S	0,0082
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0084
213205	Inżynier rolnictwa	0,0085
314407	Technik technologii żywności – produkcja piekarsko-ciastkarska	0,0111
753605	Obuwnik przemysłowy	0,0118
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0142

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim

Województwo pomorskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
721202	Operator automatów spawalniczych	73,00
721405	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	52,33
721401	Monter bram	45,00
531102	Opiekun dzieci na przejściach dla pieszych	41,00
721205	Spawacz metodą MIG	28,75
331103	Pośrednik finansowy	23,00
932904	Patroszacz ryb	23,00
721204	Spawacz metodą MAG	22,62
431202	Pracownik do spraw ubezpieczeń	18,57
712402	Monter izolacji chemoodpornych i antykorozyjnych	17,50
961301	Robotnik oczyszczania miasta	17,50
233002	Nauczyciel chemii	17,00
311305	Technik elektryk samochodowy	17,00
261903	Asystent sędziego	15,33
235910	Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych	14,50

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie pomorskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0011
613003	Rolnik S	0,0014
263304	Politolog	0,0028
422402	Technik hotelarstwa S	0,0030
331403	Technik ekonomista S	0,0045
622301	Rybak rybołówstwa morskiego	0,0065
311922	Technik technologii drewna S	0,0084
835003	Marynarz statku morskiego	0,0096
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0098
311603	Technik technologii chemicznej S	0,0105
742112	Monter elektronik – urządzenia radiowo-telewizyjne	0,0108
753605	Obuwnik przemysłowy	0,0108
333108	Technik spedytor S	0,0116
311924	Technik technologii odzieży S	0,0124
263204	Socjolog	0,0128

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie pomorskim

Województwo śląskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	29,00
754201	Strzałowy	27,00
721205	Spawacz metodą MIG	25,11
413102	Operator aplikacji komputerowych	23,00
312207	Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym	21,75
712301	Monter ociepleń budynków	21,09
225201	Lekarz weterynarii – specjalista chirurgii weterynaryjnej	20,00
815601	Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych	17,00
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	15,30
221260	Lekarz – rehabilitacja medyczna	14,50
335203	Urzędnik podatkowy	14,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	13,48
722305	Operator maszyn i urządzeń do produkcji łożysk tocznych	13,00
741104	Elektryk budowlany	12,75
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	11,40

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie śląskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0007
422402	Technik hotelarstwa S	0,0011
314207	Technik rolnik S	0,0024
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0041
331403	Technik ekonomista S	0,0045
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0045
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0052
212002	Matematyk	0,0057
263302	Historyk	0,0058
263204	Socjolog	0,0063
211402	Geograf	0,0068
311928	Technik transportu kolejowego S	0,0071
813101	Aparatowy procesów chemicznych	0,0087
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0095
753605	Obuwnik przemysłowy	0,0108

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie śląskim

Województwo świętokrzyskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
413201	Operator wprowadzania danych	21,50
721205	Spawacz metodą MIG	21,17
751402	Przetwórca owoców i warzyw	14,57
343203	Florysta S	13,00
962201	Pracownik prac dorywczych	13,00
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	12,67
932907	Pomocnik lakiernika	12,00
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	11,25
921201	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	10,50
811106	Operator ładowarki	10,00
713104	Szpachlarz	9,00
817102	Operator linii do belowania makulatury	9,00
811104	Operator koparki	8,20
752309	Tartacznik	8,00
814205	Operator urządzeń do cięcia folii i płyt	8,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie świętokrzyskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
311504	Technik mechanik S	0,0039
311924	Technik technologii odzieży S	0,0055
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0055
422402	Technik hotelarstwa S	0,0056
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0056
263102	Ekonomista	0,0057
242217	Specjalista administracji publicznej	0,0061
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0074
314205	Technik ogrodnik S	0,0077
235107	Pedagog	0,0077
251902	Specjalista zastosowań informatyki	0,0078
233006	Nauczyciel historii	0,0084
311922	Technik technologii drewna S	0,0094
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,0095
263302	Historyk	0,0105

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie świętokrzyskim

Województwo warmińsko-mazurskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
712404	Termoizoler	22,00
811110	Operator spycharki	20,00
722205	Ślusarz galanterii metalowej	17,00
242204	Audytor	12,00
311909	Technik automatyk	11,00
713104	Szpachlarz	9,33
132101	Główny technolog	9,00
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	8,50
313904	Operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	8,00
811407	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	8,00
961301	Robotnik oczyszczania miasta	8,00
721205	Spawacz metodą MIG	7,50
234202	Wychowawca małego dziecka	7,00
951002	Dystrybutor ulotek	7,00
341202	Opiekun osoby starszej S	6,64

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie warmińsko-mazurskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
314207	Technik rolnik S	0,0015
311924	Technik technologii odzieży S	0,0028
263304	Politolog	0,0034
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0055
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0058
314204	Technik hodowca zwierząt	0,0060
314205	Technik ogrodnik S	0,0060
933301	Ładowacz	0,0072
213205	Inżynier rolnictwa	0,0077
611403	Rolnik upraw mieszanych	0,0079
331403	Technik ekonomista S	0,0079
264303	Filolog – filologia polska	0,0079
311504	Technik mechanik S	0,0088
633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0101
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0105

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie warmińsko-mazurskim

Województwo wielkopolskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
335203	Urzędnik podatkowy	39,00
713104	Szpachlarz	35,50
711902	Monter reklam	34,00
524302	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	22,79
713202	Lakiernik proszkowy	22,00
811106	Operator ładowarki	20,50
311909	Technik automatyk	17,50
611307	Ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych	17,33
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	17,15
541309	Pracownik ochrony fizycznej II stopnia	16,25
722103	Operator pras kuźniczych	16,00
721204	Spawacz metodą MAG	15,66
741104	Elektryk budowlany	14,00
242310	Specjalista do spraw wynagrodzeń	12,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	12,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2009 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0010
311924	Technik technologii odzieży S	0,0012
422402	Technik hotelarstwa S	0,0018
263304	Politolog	0,0023
263204	Socjolog	0,0032
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0036
264303	Filolog – filologia polska	0,0037
331402	Technik agrobiznesu S	0,0047
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0059
331403	Technik ekonomista S	0,0062
263504	Specjalista pracy socjalnej	0,0063
723312	Mechanik silników spalinowych	0,0085
821206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	0,0098
263203	Kulturoznawca	0,0108
753702	Kaletnik S	0,0108

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

Województwo zachodniopomorskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
721206	Spawacz metodą TIG	53,00
721205	Spawacz metodą MIG	25,50
721204	Spawacz metodą MAG	25,33
941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	24,20
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	24,00
243103	Menedżer produktu	15,67
234114	Nauczyciel plastyki w szkole podstawowej	15,00
441402	Archiwista zakładowy	14,00
343701	Tancerz S	12,00
341202	Opiekun osoby starszej S	11,65
741104	Elektryk budowlany	11,00
311402	Instalator systemów alarmowych	10,00
333302	Pracownik agencji pracy tymczasowej	10,00
142004	Kierownik supermarketu	9,00
421403	Windykator	9,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2011 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
314207	Technik rolnik S	0,0009
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0013
263204	Socjolog	0,0020
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0027
331403	Technik ekonomista S	0,0031
422402	Technik hotelarstwa S	0,0038
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0048
311924	Technik technologii odzieży S	0,0059
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0066
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0070
613003	Rolnik S	0,0075
352203	Technik telekomunikacji S	0,0084
314205	Technik ogrodnik S	0,0085
611104	Rolnik upraw polowych	0,0085
263102	Ekonomista	0,0086

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim

PODSUMOWANIE

- 1) W końcu 2011 roku liczba zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych zwiększyła się o 1,4% (o 28,0 tys. osób) w porównaniu do stanu z końca 2010 roku (z poziomu 1 954,7 tys. osób do poziomu 1 982,7 tys. osób). Względny **wzrost liczby bezrobotnych miał miejsce zarówno wśród bezrobotnych posiadających zawód (o 1,3%), jak i wśród bezrobotnych bez zawodu (o 2,0%).**

Liczba bezrobotnych posiadających zawód wzrosła o 20,7 tys. osób (z poziomu 1 584,9 tys. osób w końcu 2010 roku do poziomu 1 605,6 tys. osób w końcu 2011 roku). Natomiast liczba bezrobotnych bez zawodu zwiększyła się w analogicznym okresie o 7,2 tys. osób (z poziomu 369,8 tys. osób do poziomu 377,0 tys. osób).

- 2) Największym „napływem” do bezrobocia, a tym samym **największą liczbą zarejestrowanych bezrobotnych charakteryzowała się niezmiennie grupa „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** (565,0 tys. osób z tej grupy zarejestrowało się w 2011 roku, tj. 21,8% ogółu bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w tym czasie). Na przeciwnym biegunie znajdowała się grupa siły zbrojne o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich (1,8 tys. osób tj. 0,1 % napływu ogółem).
- 3) W 2011 roku do urzędów pracy zgłoszono 733,4 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 27,1% (o 273,0 tys.) mniej niż w 2010 roku. **Największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców notowano dla grupy „pracownicy usług i sprzedawcy”** (197,5 tys. ofert pracy tj. 26,9% ogółu ofert).
- 4) **Wolne miejsca pracy zgłoszone do urzędów pracy w 2011 roku wystarczyłyby dla 28,3% nowozarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie.** Oznacza to, że na poziomie kraju mieliśmy do czynienia z nadwyżką siły roboczej.
- 5) Biorąc pod uwagę wskaźnik nadwyżki / deficytu siły roboczej w 2011 roku za zawody deficytowe, czyli zawody o przewadze napływu ofert nad napływem bezrobotnych, w skali kraju uznano 472 zawody, z czego 52 przybrało wartość MAX (zgłoszono oferty pracy, a nie zarejestrowano bezrobotnych). Jednak nie wszystkie 472 zawody uznać można za deficytowe, jeżeli brać pod uwagę wskaźnik intensywności deficytu.

W 2011 r. zawodem deficytowym, czyli o najwyższej przewadze napływu ofert nad napływem bezrobotnych był (podobnie, jak w latach poprzednich) **zawód robotnika gospodarczego**. W 2011 r. przewaga ofert pracy nad napływem bezrobotnych w zawodzie robotnik gospodarczy wyniosła 34,0 tys. W następnej kolejności pod względem wielkości deficytu siły roboczej wymienić należy zawody: pracownika ochrony fizycznej bez licencji oraz telemarketera.

W 38 zawodach liczba zgłoszonych ofert pracy była identyczna jak liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 2011 r.

W 1942 zawodach odnotowano nadwyżkę bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert pracy, z czego 352 zawody (18,1% spośród nadwyżkowych) przybrało wartość MAX (zanotowano napływ bezrobotnych, nie zgłoszono ofert).

Niezmienne od lat na czołowym miejscu w rankingu zawodów najbardziej nadwyżkowych znajduje się zawód sprzedawcy. W 2011 r. przewaga bezrobotnych w stosunku do ofert pracy wyniosła w tym zawodzie 145,5 tys.

- 6) Na podstawie wskaźnika intensywności deficytu / nadwyżki w 2011 r. wyróżnić można było 418 zawodów deficytowych, (w tym 52 max deficytowe), 154 zawody zrównoważone i 1880 zawodów nadwyżkowych (w tym 352 zawody max nadwyżkowe). W 2011 roku wystąpiły ponadto 143 zawody (zgodnie z KZiS), w których nie odnotowano napływu bezrobotnych, ani nie zgłoszono ofert pracy.

Wskaźnik intensywności deficytu w analizowanym okresie był zdecydowanie najwyższy w zawodzie pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej. Znaczący wskaźnik odnotowano też w takich zawodach, jak: lekarz-rehabilitacja medyczna oraz lekarz-okulistyka.

Wśród zawodów najbardziej nadwyżkowych wymienić należy: politologów, przedsiębiorczy, teologów, techników agrobiznesu, filologów - filologia polska i filologia obcojęzyczna, techników żywienia i gospodarstwa domowego, techników technologii żywności – cukrownictwo, czy techników transportu kolejowego.

- 7) W 2011 r. we wszystkich 21 sekcjach PKD odnotowano przewagę liczby bezrobotnych poprzednio pracujących nad liczbą wolnych miejsc pracy.

Do sekcji o największej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych ofert należały sekcje: przetwórstwo przemysłowe (poziom nadwyżki 269,5 tys.) oraz handel hurtowy i detaliczny (poziom nadwyżki 226,7 tys.). Jednak biorąc pod uwagę wskaźnik

intensywności nadwyżki/deficytu dwie sekcje można uznać za bliskie deficytu, choć również w nich wystąpiła przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy. Nie była ona jednak na tyle istotna, by mówić o deficycie, a raczej, zgodnie z przyjętymi założeniami o wystąpieniu równowagi. Dotyczyło to sekcji działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (wskaźnik intensywności osiągnął poziom 0,9183, przy nadwyżce liczby bezrobotnych nad liczbą ofert wynoszącej 7,4 tys.) oraz sekcji administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (wskaźnik intensywności osiągnął poziom 0,8539, przy nadwyżce bezrobotnych nad liczbą ofert wynoszącej 16,4 tys.).

Natomiast najbardziej nadwyżkowe były sekcje: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (wskaźnik nadwyżki – 0,0714), oraz pozostała działalność usługowa (wskaźnik nadwyżki – 0,1651).

- 8) Na wszystkich lokalnych rynkach pracy sytuacja pozostaje trudna i utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Wśród zawodów nadwyżkowych w większości województw wymienić należy przede wszystkim techników, zwłaszcza techników hotelarstwa, techników żywienia i gospodarstwa domowego, techników rolników, techników ekonomistów, techników technologii odzieży, techników mechaników, techników mechanizacji rolnictwa, techników technologii odzieży, technicy technologii drewna, techników ochrony środowiska, itd.

Bardziej zróżnicowana sytuacja wystąpiła w 2011 roku jeśli chodzi o zawody deficytowe. Trudno jest bowiem wskazać zawód najczęściej powtarzający się w województwach.

Spośród zawodów deficytowych występujących kilkakrotnie w raportach wojewódzkich wymienić należy: spawacza metodą MIG, MAG, TIG, opiekuna osoby starszej, operatora ładowarki, spycharki czy koparki, robotnika oczyszczania miasta, urzędnika podatkowego oraz pracownika ochrony fizycznej I stopnia.

Wśród 15 - tu najbardziej deficytowych zawodów znaleźli się też nauczyciele przedmiotów zawodowych medycznych, asystenci nauczyciela przedszkola, technicy automatycy, czy tancerze.

- 9) Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazujący głównie na danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego nie oddaje w pełni rzeczywistych relacji w zakresie popytu i podaży na regionalnym rynku pracy i stanowić może przede wszystkim podstawę do planowania kierunków szkoleń bezrobotnych zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców na lokalnych rynkach pracy.
- 10) Dane dotyczące rankingu zawodów najbardziej deficytowych i nadwyżkowych w kraju oraz w poszczególnych województwach opierają się na wskaźnikach przedstawionych w niniejszej publikacji, z pominięciem zawodów maksymalnie deficytowych oraz maksymalnie nadwyżkowych oraz zawodów tzw. „pozostałych”. Niektóre wojewódzkie urzędy pracy w swoich raportach bardziej elastycznie stosują sposób liczenia w/w wskaźników, uwzględniając specyfikę lokalnych rynków pracy, czyli np. analizują tylko zawody gdzie napływ ofert pracy, czy bezrobotnych był wyższy od 100.